

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	Istorie
1.3. Departamentul	Relații Internaționale și Istorie Universală
1.4. Domeniul de studii	Relații Internaționale și Studii Europene
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Relații Internaționale și Istorie Universală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	URSS și Rusia în secolul XX-XXI						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Laurențiu Constantiniu						
2.3. Titularul activităților de seminar							
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Opt.

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	-
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutorat					
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					
3.8. Total ore pe semestru					
3.9. Număr de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Realizarea cursului - vizualizarea unor documente, statistici, modele, hărți digitalizate - necesită folosirea unui calculator și videoproiector.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C4: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică sistemele de guvernare, metodologia de analiză a activității și comportamentului politic, teoria și practica de influențare a oamenilor și de dobândire a guvernării. C5: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică metoda, procesul și studiul de influențare a oamenilor, de dobândire a controlului asupra unei comunități sau a unei societăți, precum și repartizarea puterilor în cadrul unei comunități și între societăți; C7: Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică diversele ideologii politice care reprezintă un set de idei, principii, simboluri, mituri și doctrine etice, care sunt urmate de indivizi, grupuri, clase sau instituții și oferă o explicație cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze o societate. C10: Studentul/Absolventul arată cunoaștere aprofundată și înțelegere complexă a domeniului relațiilor internaționale și studiilor europene.
Aptitudini	A1: Studentul/Absolventul se angajează în conceperea sau crearea de noi cunoștințe prin formularea de întrebări în legătură cu cercetarea, prin cercetarea, îmbunătățirea sau dezvoltarea de concepte, teorii, modele, tehnici, instrumente, software sau metode operaționale și prin utilizarea de metode și tehnici științifice. A2: Studentul/Absolventul aplică metode și tehnici științifice pentru investigarea fenomenelor, dobândind noi cunoștințe sau corectând și integrând cunoștințele anterioare. A5: Studentul/Absolventul dezvoltă și demonstrează cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină. A6: Studentul/Absolventul elaborează documente de cercetare sau sustine prezentări pentru a raporta rezultatele unui proiect de cercetare și analiză desfășurat, indicând procedurile de analiză și metodele care au condus la rezultatele respective, precum și posibile interpretări ale rezultatelor.
Responsabilitate și autonomie	R1: Studentul/Absolventul analizează în mod eficace, regulat și sistematic propriile acțiuni, performanțe și atitudini și face ajustările necesare, căutând oportunități de dezvoltare profesională pentru a elimina lacunele în materie de cunoștințe și practici în domeniile identificate. R2: Studentul/Absolventul tratează feedbackul negativ din partea celorlalți și reacționează în mod deschis la critici, încercând să identifice domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri. R3: Studentul/Absolventul identifică, prin apel la gândirea critică, punctele tari și punctele slabe ale soluțiilor alternative, concluziilor sau abordărilor problemelor. R4: Studentul/Absolventul pronunță și apără hotărâri pe baza dovezilor interne și a criteriilor externe. Evaluează critic credibilitatea și fiabilitatea informațiilor înainte de a le utiliza sau de a le transmite altora. Dezvoltă o gândire independentă și critică. R5: Studentul/Absolventul lucrează cu încredere în cadrul unui grup, fiecare făcându-și partea lui în serviciul întregului. R6: Studentul/Absolventul vorbește într-un mod structurat, deliberat și față în față cu un grup de ascultători pentru a-i informa sau influența. R7: Studentul/Absolventul este în măsură să evalueze și să analizeze informațiile și sursele acestora. Studentul/Absolventul demonstrează capacitate de a accesa și

de a avea o înțelegere critică atât a formelor tradiționale, cât și a celor noi de mass-media, precum și a rolului și funcției acestora în societățile democratice.

7. Conținuturi

7.1.	Curs	Metode de predare	Observații
1	Istoriografia problemei. Sursele privind istoria Rusiei/Uniunii Sovietice.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
2	<i>Teoria permanențelor istorice a lui Nicolae Iorga. Permanențele istoriei ruse și sovietice.</i> <i>2.1. Pământul (factorii geoclimatici) - influența sa asupra istoriei ruse/sovietice; însemnătatea spațiului în istoria Rusiei/Uniunii Sovietice.</i> <i>2.2. Rasa – triburile slave; factorul mongol și impactul asupra civilizației ruse; elemente de culturologie rusă;</i> <i>2.3. Ideea – mesianismul și istoria Rusiei/Uniunii Sovietice (mesianismul religios; mesianismul etnic; mesianismul revoluționar).</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
3	Constante ale istoriei ruse/sovietice: <i>3.1. Constanța religioasă;</i> <i>3.2. Constanța etnică;</i> <i>3.3. Constanța ideologică.</i> Doctrina „Naționalității Oficiale” și evoluția acesteia de la sfârșitul secolului al XIX-lea și pe parcursul secolului XX.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
4	Structuri sociale în Rusia (1900-1917), în Uniunea Sovietică (1917-1991) și în Federația Rusă (1991-prezent). <i>4.1. Aristocrația vs. țărani;</i> <i>4.2. Muncitorii, țăranii, intelighenția (experimentul social sovietic);</i> <i>4.3. Oligarhia rusă.</i>	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

5	Sistemul politic rus: instituții și raporturile dintre ele.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
6	Sistemul politic sovietic: 6.1. Instaurarea regimului; 6.2. Perioada stalinistă; 6.3. Stalinismul postbelic; 6.4. Evoluția sistemului politic postalinst; 6.5. Degenerarea birocratică a socialismului: nomenclatura (studiu de caz).	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
7	Principalele caracteristici ale politicii externe ruse și sovietice. Insecuritatea sovietică și politica externă (palierele insecurității).	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
8	Ciclurile modernizării ruse/sovietice.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
9.	Prăbușirea comunismului și noul statut internațional al Rusiei.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
10.	Caracteristicile sistemului politic al Federației Ruse: tranziția de la comunism la democrație la autoritarism	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
11.	Politica externă a Federației Ruse la începutul secolului XXI (2 prelegeri)	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

Bibliografie:

Nicolas Werth, *Istoria Uniunii Sovietice de la Lenin la Stalin*, București, Ed. Corint, 2000.
Idem, *Istoria Uniunii Sovietice de la Stalin la Hrușciiov*, București, Ed. Corint, 2001.
Idem, *Istoria Uniunii Sovietice de la Brejnev la Gorbaciov*, București, Ed. Corint, 2002.
Moshe Lewin, *La formation du systeme soviétique*, Paris, Galllimard, 1985.
Sheila Fitzpatrick, *Everyday Stalinism*, New York, Oxford University Press, 1999.
Francois Furet, *Trecutul unei iluzii*, București, Ed. Humanitas, 1996.
Ernst Nolte, *Războiul civil european, 1917-1945*, București, Ed. Corint, 2005.
Jaques Bainville, *Les consequences politique de la paix*, Paris, 1920.
Nicholas V. Riasanovsky, *O istorie a Rusiei*, Iași, Institutul European, 2001.
John Lewis Gaddis, *We Know Now. Rethinking the Cold War History*, Oxford Clarendon Press, 1997.
Iorga, N., *Permanențele istoriei*, în vol. *Generalități cu privire la studiile istorice*, ed. a III-a, București, 1944.

Bassin, Mark, *Geographical Determinism in Fin-de-siècle Marxism: Georgii Plekhanov and the Environmental Basis of Russian History*, „Annals of the Association of American Geographers“, Vol. 82, No. 1, March 1992, p. 3-22.

Idem, Turner, Soloviov and „Frontier Hypothesis“: *The Nationalist Signification of Open Spaces*, „The Journal of Modern History“, Volume 65, No. 3, September 1993, p. 473-511.

Richard Sakwa, *The Putin Paradox*, London, I.B. Tauris, 2020

Angela Stent, *Putins World: Russia against the West and with the Rest*, New York, Twelve, 2019

Alfred J. Rieber, *The Imperial Russian Project. Autocratic Politics, Economic Development, and Social Fragmentation*, Toronto, University of Toronto Press, 2017

Stephen Fortescue, *Russian Politics from Lenin to Putin*, London, Palgrave, 2010

Jeffrey Mankoff, *Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics*, New York, Rowman&Littlefield, 2009

Bobo Lo, *Russia and the New World Disorder*, London, Chatham House, 2015

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului:

Disciplina a fost elaborata în concordanta cu lucrari relevante din domeniu, publicate in tara si strainatate;

Programa analitică este compatibilă cu cele oferite în universitățile de prestigiu din țară și străinătate;

Unele teme din cadrul cursului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocuparilor institutiilor de profil sau al unor conferinte stiintifice internationale, inclusiv dezbateri in cadrul revistelor de circulatie internatională.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1.	Criterii de evaluare	9.2.	Metode de evaluare	9.3.	Pondere din nota finală
9.4.	Curs	Buna cunoaștere a principalelor fenomene politice și sociale ruse/sovietice și exprimarea lor în contextul societal respective, precum și cunoașterea bibliografiei recomandate.	Lucrare scrisă		100%	
9.5.	Standard minim de performanță	Parcurgerea celor mai importante titluri din bibliografia obligatorie; cunoașterea și operarea cu conceptele și noțiunile de bază utilizate pe parcursul cursului.				

Data Completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

**Data avizării în
departament**

**Semnătura Directorului de
Departament**